

Uit: M.P. van Dijk, *China, vriend of vijand?*, China in Change Series 4, € 24,90, ISBN: 9789083046419.

Corona virus toont de zwakke plekken van het Chinese politieke en economische systeem

De kosten voor de Chinese en wereldeconomie van de coronavirus uitbraak zijn hoog. Beurskoersen en prijzen van grondstoffen als koffie, gas, aardolie en kobalt dalen overal, nu de vraag uit China daalt. In de VS kondigen bedrijven lagere winsten aan, te beginnen met Apple, die zijn telefoons in China laat fabriceren. Japanse autofabrieken moeten sluiten omdat ze geen onderdelen meer uit China krijgen. Internationaal realiseren bedrijven hoe kwetsbaar ze zijn geworden door lange aanvoerlijnen.

Een effectieve actie tegen corona bleef lang uit. Het duurde ruim een maand voordat in Wuhan duidelijk werd gemaakt dat het coronavirus van mens tot mens overgedragen kan worden en dat besmetting heel gemakkelijk is. De eerste besmetting had al in november 2019 plaats en het eerste geval van de ziekte werd officieel op 1 december 2019 geregistreerd. Positief is dat Chinese laboratoria snel uit wisten te vinden welk virus het was, maar dokters die het nieuws naar buiten wilden brengen werden door de politie gedwongen die informatie voor zich te houden.¹

Eerst moesten nog twee grote gebeurtenissen plaats vinden. Op 18 januari had een grote receptie plaats in Wuhan met 40.000 gasten, terwijl die week ook miljoenen Chinezen naar hun geboortesteden reisden om op 25 januari Chinees nieuwjaar te vieren, gevolg: volle treinen en vliegtuigen. Er kwamen steeds meer berichten over de ziekte op de sociale media. Pas op 20 januari maakt de gerenommeerde dokter Zhong bekend dat het virus van mens tot mens overgedragen kan worden. President Xi verklaart

dezelfde dag nog dat 'de levens en de gezondheid van de mensen voorop dienen te staan'.² Een paar dagen later volgen rigoureuze maatregelen: langere Nieuwjaarsvakantie, steden afsluiten en niet meer reizen.

De zwakke plekken van het communistische regime zijn duidelijk. Niemand deed iets tot president Xi sprak. De president had het druk met de handelsoorlog, Hongkong en de slecht verlopen verkiezingen in Taiwan. Zijn medewerkers lijken geen slecht nieuws door te durven geven. Mensen die met slecht nieuws naar buiten willen treden worden naar een politiebureau gebracht en niemand neemt actie voordat er instructie van boven komt. Kritiek op de sociale media wordt zo snel mogelijk verwijderd.

50 miljoen mensen mogen niet meer reizen. Ze worden gevraagd thuis te blijven. Veel fabrieken zijn dicht of men werkt vanuit huis, zoals in Hongkong. Vliegtuigen komen niet meer, banken en fabrieken bleven na de vakantie nog een week dicht om pas 10 februari weer te openen. Chinese toeristen mogen het land niet uit en buitenlandse toeristen blijven weg. De genomen maatregelen hebben vergaande gevolgen voor de Chinese en de wereldeconomie. Het negatieve effect op de economische groei wordt nu al op 0,5 tot 1% op jaarbasis geschat.

Meine Pieter van Dijk
18 februari 2020

¹ Financial Times, 7-2-2020

² NRC 25-1-2020